

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Факультет педагогічної освіти
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан
факультету педагогічної освіти
Д.Герцюк
“ ” 2020р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ У ЗАКЛАДІ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти

Галузь знань: 01 «Освіта/Педагогіка»
Спеціальність: 013 «Початкова освіта»

Львів 2019

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Кафедра початкової та дошкільної освіти факультету педагогічної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Мицишин Ірина Ярославівна, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, кандидат педагогічних наук, доцент

Програму обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету педагогічної освіти на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Протокол № 1 від “30” серпня 2019 року

(підпис)

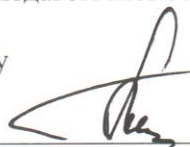
Завідувач кафедри початкової та дошкільної освіти
проф. Мачинська Н.І.
(прізвище та ініціали)

“ ___ ” _____ 2019 року

Затверджено Вченою радою факультету педагогічної освіти

Протокол № 1 від “ 30 ” серпня 2019 року

Голова Вченої ради

(підпис)

Герцюк Д.Д.
(прізвище та ініціали)

“ ___ ” _____ 2019 року

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: <u>01 Освіта/Педагогіка</u> (шифр, назва)	Нормативна	
Модулів – 1	<u>Спеціальність</u> (шифр, назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3	013 Початкова освіта	2019/20-й	2019/20-й
Курсова робота		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		1	2
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 7,5		16 год.	6 год.
	Практичні, семінарські		
	16 год.	6 год.	
	Лабораторні		
	год.	год.	
	Самостійна робота		
	88 год.	108 год.	
	Вид контролю: залік		

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни "Організація управління навчальним процесом в закладі загальної середньої освіти" є набуття студентами професійної компетентності для здійснення успішного управління навчальним процесом в закладі загальної середньої освіти.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни "Організація управління навчальним процесом в закладі загальної середньої освіти" є:

- формування у студентів знань про сутність, мету, завдання, принципи, методи, критерії якості управлінської діяльності в організації навчального процесу;
- формування знань, умінь та навиків планування, організації, контролю навчального процесу в школі, підвищення конкурентоспроможності закладу освіти;
- набуття студентами умінь аналізу управлінських рішень та діяльності, вибір та застосування найбільш ефективних стратегій та стилів управління, запобігання виникнення професійних деструкцій, мобінгу;
- оволодіння прийомами розвитку педагогічних інновацій, створення умов для педагогічної творчості в умовах закладу середньої освіти.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні:

знати: сутність основних складових системи; управлінської діяльності; принципи, методи і функції управлінської діяльності в освіті; принципи психології управління в освіті; стилі управління в освіті; критерії оцінювання якості управління в освіті; основні завдання та види управлінської роботи директора закладу освіти, його заступників; правові основи управлінських дій; сутність планування, організації, мотивування й контролю навчальної роботи в закладі освіти; техніки та прийоми продуктивного спілкування фахівців у закладі освіти; шляхи запобігання та способи вирішення конфліктів в педагогічному колективі; психологічні ризики професійної діяльності управлінця в закладі освіти; передумови, симптоми

професійного вигорання педагогічних працівників, способи запобігання та подолання вигорання.

вміти:

визначати мету управлінської діяльності, приймати і реалізовувати доцільні рішення; обирати і застосовувати ефективні стратегії управлінської діяльності; створювати психологічне комфортне середовище, налагоджувати співпрацю, командну роботу, делегувати повноваження; організовувати спілкування з керівниками і колегами, обираючи найбільш продуктивні прийоми й техніки; запобігати й вирішувати конфліктні ситуації в освітній установі; оформляти необхідну документацію: комплектування освітньої установи, тарифікацію, робочий навчальний план; складати розклад, готувати розпорядження, вести документацію; аналізувати, контролювати та оцінювати діяльність навчального закладу, здійснювати внутрішній контроль, організовувати методичну роботу, перевіряти якість освітніх послуг, аналізувати уроки вчителів; сприяти розвитку педагогічно творчості, створювати умови для педагогічних інновацій; запобігати мобінгу та професійному вигоранню педагогічних працівників, управлінців, працювати над подоланням проявів професійних деструкцій.

2. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретичні та нормативні засади організації управління навчальним процесом в закладі середньої загальної освіти

Тема 1. Управлінська діяльність в сфері освіти

Тема 2. Принципи та методи управління в освіті

Тема 3. Характеристика системи управління освітою в Україні

Тема 4. Практика управління навчальним процесом в закладі середньої освіти

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Міжособистісна взаємодія в процесі організації управління навчальним процесом в школі

Тема 5. Стратегії і стилі управління навчальним процесом в закладі освіти

Тема 6. Комунікативна культура управлінця в закладі освіти

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Ризики та професійні деструкції в управлінській діяльності в закладі освіти

Тема 7. Психологічні ризики професійної діяльності управлінця освітньої сфери

Тема 8. Професійне вигорання управлінця освітньої сфери

Тема 1. Управлінська діяльність в сфері освіти

Поняття про керівництво і управління. Історичний досвід розвитку управлінської діяльності. Характеристика основних теорій управління. Класичний менеджмент. Науковий менеджмент. Складові гуманістичного менеджменту. Концепція бюрократичних організацій. Концепція адміністративних принципів. Рух за людські стосунки; концепція людських ресурсів та науковий біхевіоризм. Основні проблеми сучасного менеджменту. Національні особливості управлінських систем.

Поняття про освітній менеджмент. Особливості управління закладом освіти. Система менеджменту в освітній установі. Суб'єкти та об'єкти в управлінській системі освітнього менеджменту. Конкурентноспроможність освітнього закладу. Оцінка якості послуг освітньої установи.

Рекомендована література:

- Андросюк В. М. Педагогічний менеджмент :навчальний посібник /Віталій Андросюк ; Міністерство освіти і науки України. Тернопіль : ТНЕУ, 2010. 199 с.
- Берека В. Є. Актуальні проблеми управління освітою /В.Є. Берека, І.М. Шоробура ; Міністерство освіти і науки України, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. Хмельницький : [Видавництво ХГПА], 2006. 142 с.
- Мармаза О. І. Менеджмент в освіті :дорожня карта керівника : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. І. Мармаза..Х. : Основа, 2007. 444 с
- Шоробура І. М. Педагогічний менеджмент :(курс лекцій) /І.М. Шоробура ; Міністерство освіти і науки України, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. Кам'янець-Подільський, 2010. 190 с.

- Лаврук В. Внутрішній контроль :практичний порадник керівника загальноосвітнього навчального закладу / Василь Лаврук..Київ, 2014. 109 с.

Тема 2. Принципи та методи управління в освіті

Поняття про принципи управління. Аналіз основних принципів менеджменту та їх застосування в закладі освіти: принцип системності, принцип багато функціональності, принцип інтеграції, принцип партисипативності, принцип зовнішнього оцінювання, принцип поваги до дитини, учня, студента, вихованця, принцип освітніх послуг, принцип забезпечення професійної свободи, правової захищеності управлінського рішення, принцип цілісного погляду на людину, принцип соціальної справедливості, принцип індивідуального підходу, принцип найменшого впливу, принцип відповідності, принцип підвищення кваліфікації та збагачення роботи, принцип консенсусу, принцип колегіальності.

Основні принципи психології управління: принцип невизначеності відгуку; принцип неадекватності взаємного сприйняття; принцип неадекватності самооцінки; принцип переключування інформації; принцип самозбереження; принцип компенсації.

Характеристика методів управлінської діяльності в закладі освіти.

Рекомендована література:

- Андросюк В. М. Педагогічний менеджмент :навчальний посібник /Віталій Андросюк ; Міністерство освіти і науки України. Тернопіль : ТНЕУ, 2010. 199 с.
- Берека В. Є. Актуальні проблеми управління освітою / В. Є. Берека, І.М. Шоробура ; Міністерство освіти і науки України, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. Хмельницький : [Видавництво ХГПА], 2006. 142 с.
- Мармаза О. І. Менеджмент в освіті :дорожня карта керівника : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. І. Мармаза..Х. : Основа, 2007. 444 с
- Шоробура І. М. Педагогічний менеджмент :(курс лекцій) /І.М. Шоробура ; Міністерство освіти і науки України, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. Кам'янець-Подільський, 2010. 190 с.
- Семез А. А. Менеджмент в освіті : навчальний посібник /А.А. Семез ; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. Кіровоград, 2011. 167с.

Тема 3. Характеристика системи управління освітою в Україні

Система органів державного управління освітою. Характеристика прав і повноважень органів управління у сфері освіти: управління освіти при обласних державних адміністраціях, відділи освіти при районних (міських) державних адміністраціях. Діяльність органів громадського самоврядування в системі освіти. Сучасні тенденції в управлінні освітою: децентралізація, перехід від державного до державно-громадського управління освітою, роздержавлення системи освіти. Інспектування закладів освіти: фронтальне, вибіркоче, тематичне.

Складники та рівні освіти. Сутність національної рамки кваліфікацій. Типи закладів освіти, що забезпечують здобуття загальної середньої освіти. Поняття про державний стандарт і загальноосвітні програми: освітні і профільні.

Правові основи управління закладами освіти. Завдання та характеристика діяльності колегіальних органів управління закладом освіти (рада школи, педагогічна рада, нарада при директорі, його заступниках). Посадові обов'язки, права, повноваження та функції адміністрації школи (директор, його заступники з навчальної, наукової, виховної, господарської роботи).

Повноваження та зміст роботи колегіальних органів громадського самоврядування: загальні збори (конференція) колективу, органи самоврядування працівників закладу учителів (профком, методична рада), органи самоврядування здобувачів освіти учнів (учком), органи батьківського самоврядування; батьків (батьківський комітет). Наглядова (підкувальна) рада закладу освіти. Статут школи.

Рекомендована література:

- Андросюк В. М. Педагогічний менеджмент :навчальний посібник /Віталій Андросюк ; Міністерство освіти і науки України. Тернопіль : ТНЕУ, 2010. 199 с.

- Берека В. Є. Актуальні проблеми управління освітою /В.Є. Берека, І.М. Шоробура ; Міністерство освіти і науки України, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. Хмельницький : [Видавництво ХГПА], 2006. 142 с.
- Мармаза О. І. Менеджмент в освіті :дорожня карта керівника : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О.І. Мармаза..Х. : Основа, 2007. 444 с
- Шоробура І. М. Педагогічний менеджмент :(курс лекцій) /І.М. Шоробура ; Міністерство освіти і науки України, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. Кам'янець-Подільський, 2010. 190 с.
- Освітній менеджмент в умовах змін :навчальний посібник /Л. Калініна ... [та ін.] ; за загальною редакцією В. Олійника, Н. Протасової ; Національна академія педагогічних наук України, Університет менеджменту освіти НАПН України, Луганський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. Луганськ, 2011. 306 с.

Тема 4. Практика управління навчальним процесом в закладі середньої освіти

Управлінський процес в закладі середньої освіти. Організація навчально-виховної, методичної, господарської роботи школи. Шкільна документація.

Управлінські функції: аналіз інформації, планування, організація, контроль. Планування і контролювання роботи школи. Типи планування: перспективне, річне, поточне. Підготовка школи до нового навчального року. Складання робочого навчального плану. Процедура оформлення основних документів тарифікаційного списку. Підготовка документів про комплектацію школи. Складання розкладу. Оцінка якості розкладу.

Особливості внутрішкільного контролю. Види, форми і методи внутрішкільного контролю: тематичний, фронтальний, предметно-узагальнюючий, класно-узагальнюючий, комплексно-узагальнюючий, персональний, взаємоконтроль, самоконтроль. Моніторинг.

Методична робота в школі: методична рада, методичні об'єднання, комісії, методичні семінари-практикуми, школи передового досвіду, школи молодих вчителів. Творчі звіти. Опорні школи. Підвищення кваліфікації та атестація вчителів. Процедура проведення атестації вчительських кадрів. Категорії та педагогічні звання. Сертифікація вчителів. Аналіз та оцінка професійної діяльності вчителів. Аналіз уроків.

Рекомендована література:

- Берека В. Є. Актуальні проблеми управління освітою /В.Є. Берека, І.М. Шоробура ; Міністерство освіти і науки України, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. Хмельницький : [Видавництво ХГПА], 2006. 142 с.
- Мармаза О. І. Менеджмент в освіті :дорожня карта керівника : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів /О.І. Мармаза..Х. : Основа, 2007. 444 с
- Шоробура І. М. Педагогічний менеджмент :(курс лекцій) /І.М. Шоробура ; Міністерство освіти і науки України, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. Кам'янець-Подільський, 2010. 190 с.
- Лаврук В. Внутрішній контроль :практичний poradник керівника загальноосвітнього навчального закладу /Василь Лаврук. Київ, 2014. 109 с.
- Освітній менеджмент в умовах змін :навчальний посібник /Л. Калініна ... [та ін.] ; за загальною редакцією В. Олійника, Н. Протасової ; Національна академія педагогічних наук України, Університет менеджменту освіти НАПН України, Луганський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. Луганськ, 2011. 306 с.

Тема 5. Стратегії і стилі управління навчальним процесом в закладі освіти

Поняття про стилі керівництва. Позитивні та негативні стилі. Характеристика типів управлінської поведінки Роберта Блейка і Джейн Моуто. Класифікація стилів управлінської діяльності за критеріями: основної спрямованості управлінської діяльності, цілей управлінської діяльності, завдань, які ставить і вирішує у своїй діяльності керівник, за природою чинника, що впливає на групу (колектив) особистість, за цільовою ознакою; за характером контактності, за ступенем застосування формальних і неформальних способів

впливу на групу або особистість; за перевагою одноосібних або групових способів впливу на виробничий процес, за ступенем прояву єдиноначальності та колегіальності.

Характеристика автократичного (авторитарного, вольового), демократичного і пасивного (ліберального) стилю менеджера в освіті.

Структура різних стилів керівництва. Феномен лідерства в педагогічному колективі.

Характеристика менеджерів за Д.Мак-Грегором.

Рекомендована література:

- Іванова Т. Культура педагогічного менеджменту викладача ВНЗ непедагогічного профілю :навчально-методичний посібник /[Т.В. Іванова] ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти та освіти дорослих. Київ : Педагогічна думка, 2012. 137 с. .
- Мармаза О. І. Менеджмент в освіті :дорожня карта керівника : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. І. Мармаза..Х. : Основа, 2007. 444 с
- Шоробура І. М. Педагогічний менеджмент :(курс лекцій) /І.М. Шоробура ; Міністерство освіти і науки України, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. Кам'янець-Подільський, 2010. 190 с.
- Семез А. А. Менеджмент в освіті :навчальний посібник /А.А. Семез ; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. Кіровоград, 2011. 167 с.

Тема 6. Комунікативна культура управління в закладі освіти

Поняття про ділове спілкування в професійній педагогічній сфері. Стилі комунікативної взаємодії менеджера освіти. Функції і параметри спілкування. Прийоми рефлексивного і емпативного слухання.

Поняття про конфлікти в педагогічному середовищі. Типи, причини, способи поведінки в конфліктній ситуації. Діяльність освітнього менеджера щодо запобігання і вирішення конфліктів.

Особливості налагодження комунікативної взаємодії з колегами, батьками, учнями.

Рекомендована література:

- Іванова Т. Культура педагогічного менеджменту викладача ВНЗ непедагогічного профілю :навчально-методичний посібник /[Т.В. Іванова] ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти та освіти дорослих. Київ : Педагогічна думка, 2012. 137 с. .
- Мармаза О. І. Менеджмент в освіті :дорожня карта керівника : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів /О.І. Мармаза..Х. : Основа, 2007. 444 с
- Шоробура І. М. Педагогічний менеджмент :(курс лекцій) /І.М. Шоробура ; Міністерство освіти і науки України, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. Кам'янець-Подільський, 2010. 190 с.
- Андросюк В. М. Педагогічний менеджмент і психодидактика :навчальний посібник /Віталій Андросюк. Тернопіль : Економічна думка, 2008. 214 с
- Лунячек В. Е. Педагогічний менеджмент :навчальний посібник /В.Е. Лунячек ; Національна академія державного управління при Президентові України, Харківський регіональний інститут державного управління..Харків : Магістр, 2014. 511 с.

Тема 7. Психологічні ризики професійної діяльності управління освітньої сфери

Передумови виникнення та етапи перебігу професійних стресів. Особливості професійного стресу педагога-управлінця. Типи та причини стресів. Способи подолання стресових ситуацій. Умови та техніки запобігання стресам в педагогічній взаємодії та управлінській діяльності.

Мобінг як форма організованого цькування й системного психологічного тиску в професійній сфері. Теорія послідовної ієрархії (домінування та підпорядкування). Характеристика основних форм прояву мобінгу в професійній педагогічній діяльності. Передумови виникнення мобінгу. Типи насильників й жертв у професійному педагогічному

середовищі. Інструменти мобінгу. Наслідки мобінгу. Специфіка мобінгу в управлінській сфері. Шляхи запобігання мобінгу та прийоми його подолання в середовищі освітньої установи.

Прийоми раціональної психотерапії. Психогігієна праці менеджера в освітній установі. Психолого-педагогічна реабілітація педагогічного персоналу.

Рекомендована література:

- Сучасний контент професійного розвитку менеджерів освіти в умовах глобальних викликів та реформ : монографія / [С.К. Хаджирадєва ... [та ін.] ; за загальною редакцією С.К. Хаджирадєвої. - Миколаїв, 2017. - 164 с.
- Шоробура І. М. Педагогічний менеджмент : (курс лекцій) /І.М. Шоробура ; Міністерство освіти і науки України, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. Кам'янець-Подільський, 2010. 190 с.
- Яцюк М. В. Мобінг: стратегії психологічного захисту / Марія Яцюк, Наталія Харченко. - Київ : Шкільний світ, 2019. - 101.
- Освітній менеджмент в умовах змін :навчальний посібник /Л. Калініна ... [та ін.] ; за загальною редакцією В. Олійника, Н. Протасової ; Національна академія педагогічних наук України, Університет менеджменту освіти НАПН України, Луганський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. Луганськ, 2011. 306 с.

Тема 8. Професійне вигорання управлінців освітньої сфери

Поняття про професійні кризи. Чинники, що негативно впливають на професійний та особистісний розвиток менеджера освіти. Психологічні труднощі педагогічної діяльності. Основні симптоми та компоненти професійного виснаження управлінця.

Фактори та фази професійного вигорання. Професійні деструкції. Закономірності розвитку професійних деструкцій. Професійний егоцентризм. Умови ефективної профілактики синдрому професійного вигорання в менеджерів освіти.

Рекомендована література:

- Іванова Т. Культура педагогічного менеджменту викладача ВНЗ непедагогічного профілю :навчально-методичний посібник / [Т.В. Іванова] ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти та освіти дорослих. Київ : Педагогічна думка, 2012. 137 с. .
- Мармаза О. І. Менеджмент в освіті :дорожня карта керівника : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. І. Мармаза. Х.: Основа, 2007. 444 с
- Корольчук М.С. Професійне вигорання працівників освіти :монографія /М.С. Корольчук, В.М. Корольчук, Л.І. Березовська ; Київський національний торговельно-економічний університет. 2017. 303 с.
- Лунячек В. Педагогічний менеджмент :навчальний посібник / В. Е. Лунячек ; Національна академія державного управління при Президентові України, Харківський регіональний інститут державного управління. Харків : Магістр, 2014. 511 с.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усьо-го	у тому числі					Усьо-го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	Ср		л	п	Лаб	інд	Ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
Управлінська діяльність в сфері освіти	15	2	2			11	14	0.5	0.5			13
Принципи та методи управління в освіті	15	2	2			11	14	0.5	0.5			13
Характеристика системи	15	2	2			11	14	0.5	0.5			13

управління освітою в Україні												
Практика управління навчальним процесом в закладі середньої освіти	15	2	2			11	14	0.5	0.5			13
Разом – зм. модуль 1	60	8	8			44	56	2	2			52
Змістовий модуль 2.												
Стратегії і стилі управління навчальним процесом в закладі освіти	15	2	2			11	16	1	1			14
Комунікативна культура управління в закладі освіти	15	2	2			11	16	1	1			14
Разом – зм. модуль 2	30	4	4			22	32	2	2			28
Змістовий модуль 3.												
Психологічні ризики професійної діяльності управління освітньої сфери	15	2	2			11	16	1	1			14
Професійне вигорання управлінців освітньої сфери	15	2	2			11	16	1	1			14
Разом – зм. модуль 3	30	4	4			22	32	2	2			28
Усього годин	120	16	16			88	120	6	6			108

4. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Управлінська діяльність в сфері освіти	2
2	Принципи та методи управління в освіті	2
3	Характеристика системи управління освітою в Україні	2
4	Практика управління навчальним процесом в закладі середньої освіти	2
5	Стратегії і стилі управління навчальним процесом в закладі освіти	2
6	Комунікативна культура управління в закладі освіти	2
7	Психологічні ризики професійної діяльності управління освітньої сфери	2
8	Професійне вигорання управлінців освітньої сфери	2
	Разом	16

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Управлінська діяльність в сфері освіти	11
2	Принципи та методи управління в освіті	11
3	Характеристика системи управління освітою в Україні	11
4	Практика управління навчальним процесом в закладі середньої освіти	11
5	Стратегії і стилі управління навчальним процесом в закладі освіти	11
6	Комунікативна культура управління в закладі освіти	11
7	Психологічні ризики професійної діяльності управління освітньої сфери	11

	сфери	
8	Професійне вигорання управлінців освітньої сфери	11
	Разом	88

Тематика завдань для самостійної роботи подана у методичних матеріалах.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекція, пояснення, бесіда, розповідь, ілюстрації, дискусії, вправи, практичні роботи, стимулювання інтересу, самостійні роботи, проблемно-пошукове навчання, інтерактивні методи.

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Усне опитування, тестування, контроль письмового виконання самостійних робіт.

8. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЮТЬСЯ СТУДЕНТАМ

Поточна успішність	ПМК1 (Т1, Т2, Т3, Т4)	ПМК2 (Т5, Т6, Т7, Т8)	Усього
35	35	30	100

За роботу на семінарському занятті студент може отримати:

усна (повна, ґрунтовна) відповідь максимально – 5 балів,

письмове виконання завдань для самостійної роботи, передбачених у методичних матеріалах до самостійної роботи, максимально - 5 балів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- робота на практично-семінарських заняттях; максимальна кількість – 35 балів; 35% семестрової оцінки;
- контрольні заміри (модульні контрольні роботи): максимальна кількість – 65 балів; 65% семестрової оцінки.

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані за роботу на практично-семінарських заняттях, проміжному модульному контролі, (тестуванні). При цьому обов'язково враховуються активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; списування та плагіат; несвочасне виконання поставленого завдань тощо.

Критерії оцінювання усних відповідей:

5б. – змістовна, логічна відповідь, наявність аргументованих суджень, власних прикладів.

4б. – змістовна логічна відповідь, студент виявляє розуміння тематичних положень й зв'язків між ними, наводить типові приклади, допускає не суттєві помилки.

3б. – студент демонструє розуміння основних теоретичних положень, допускає помилки, відчуває труднощі в пошуку прикладів чи аргументів.

2б. – студент виявляє неточності у розумінні основних положень, відповідь носить фрагментарний характер.

1б – студент володіє фрагментарними уявленнями щодо основних положень теми.

завдань для самостійної роботи:

0-3б. – змістовність, логічність, аргументованість представлених міркувань, наявність авторських суджень;

0-2б. - повнота висвітлення питання.

тестових завдань у проміжному, підсумковому контролі

1 або 2 бали визначено відповідно до типу завдань.

Жодні форми порушення **академічної доброчесності** не толеруються. Забороняється плагіат, пропуски навчальних занть без поважних причин. Письмове виконання завдань для самостійної роботи передбачене у межах практично-семінарських занять, що унеможлиблює порушення норм академічної етики. За умови виконання письмових робіт в позааудиторний час їх автентичність перевіряється на плагіат відповідним програмним ресурсом.

Шкала оцінювання: Університету , національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90 – 100	A	<i>Відмінно</i>	<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>
81-89	B	<i>Дуже добре</i>	<i>Добре</i>	
71-80	C	<i>Добре</i>		
61-70	D	<i>Задовільно</i>	<i>Задовільно</i>	
51-60	E	<i>Достатньо</i>		
0-51				<i>Незараховано</i>

9.Методичне забезпечення

- ♦ Методичні матеріали для семінарських занять з курсу "Організація управління навчальним процесом в закладі загальної середньої освіти" для студентів факультету педагогічної освіти. 2019
- ♦ Методичні матеріали для самостійної роботи студентів з курсу "Організація управління навчальним процесом в закладі загальної середньої освіти" для студентів факультету педагогічної освіти. 2019
- ♦ підручники, посібники й інші види навчальної та науково-педагогічної літератури, зазначені у списку літератури;
- ♦ нормативні документи, що регламентують освітню діяльність в Україні;
- ♦ ілюстративні матеріали (комп'ютерні презентації; структурно-логічні схеми, узагальнюючі таблиці та інший роздатковий матеріал)

10. Рекомендована література

Базова

- Андросюк В. М. Педагогічний менеджмент :навчальний посібник /Віталій Андросюк ; Міністерство освіти і науки України. Тернопіль : ТНЕУ, 2010. 199 с.
- Берека В. Є. Актуальні проблеми управління освітою /В.Є. Берека, І.М. Шоробура ; Міністерство освіти і науки України, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. Хмельницький : [Видавництво ХГПА], 2006. 142 с.
- Іванова Т. Культура педагогічного менеджменту викладача ВНЗ непедагогічного профілю :навчально-методичний посібник /[Т.В. Іванова] ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти та освіти дорослих. Київ : Педагогічна думка, 2012. 137 с. .
- Корольчук М.С. Професійне вигорання працівників освіти :монографія /М.С. Корольчук, В.М. Корольчук, Л.І. Березовська ; Київський національний торговельно-економічний університет. 2017.. 303 с.
- Мармаза О. І. Менеджмент в освіті :дорожня карта керівника : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів /О.І. Мармаза..Х. : Основа, 2007. 444 с.
- Сучасний контент професійного розвитку менеджерів освіти в умовах глобальних викликів та реформ : монографія / [С.К. Хаджирадєва ... [та ін.] ; за загальною редакцією С.К. Хаджирадєвої. - Миколаїв : Т.В. Ємельянова, 2017. - 164 с.
- Шоробура І. М. Педагогічний менеджмент :(курс лекцій) /І.М. Шоробура ; Міністерство освіти і науки України, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. Кам'янець-Подільський, 2010. - 190 с.
- Яцюк М. В. Мобінг: стратегії психологічного захисту / Марія Яцюк, Наталія Харченко. - Київ : Шкільний світ, 2019. - 101,

Додаткова:

- Андросюк В. М. Педагогічний менеджмент і психодидактика :навчальний посібник /Віталій Андросюк. Тернопіль : Економічна думка, 2008. 214 с
- Лаврук В. Внутрішній контроль :практичний poradник керівника загальноосвітнього навчального закладу /Василь Лаврук..Київ : Редакції газет з управління освітою, 2014. 109 с.

- Лунячек В. Е. Педагогічний менеджмент :навчальний посібник /В.Е. Лунячек ; Національна академія державного управління при Президентові України, Харківський регіональний інститут державного управління..Харків : Магістр, 2014. 511 с.
- Освітній менеджмент в умовах змін :навчальний посібник /Л. Калініна ... [та ін.] ; за загальною редакцією В. Олійника, Н. Протасової ; Національна академія педагогічних наук України, Університет менеджменту освіти НАПН України, Луганський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. Луганськ : В.С. Рєзніков, 2011. 306 с.
- Семез А. А. Менеджмент в освіті :навчальний посібник /А .А. Семез ; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. Кіровоград : М.В. Александрова, 2011. 167 с.

Інформаційні ресурси

- ◆ освітні сайти Інтернет;
- ◆ бібліотека кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Львівського національного університету імені Івана Франка (вул. Туган-Барановського, 7);
- ◆ наукова бібліотека імені Василя Стефаника (вул. Стефаника, 2);
- ◆ наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка (вул. Драгоманова, 5, 17);
- ◆ ресурсний центр інклюзивної освіти (кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Львівського національного університету імені Івана Франка);
- ◆ педагогічна бібліотека (вул. Зелена, 24).